

סקירת פסקי דין של בתי הדין הרבניים

פסקי הדין הנסקרים במדור זה התפרסמו בחודשים האחרונים על ידי הנהלת בתי הדין הרבניים, והם מצויים באתר של הנהלת בתי הדין הרבניים ובמאגרים משפטיים.

נציג שלושה פסקי דין העוסקים בענייני משמורת ילדים: הראשון ניתן על ידי בית הדין בחיפה, והוא עוסק בסוגיית המשמורת המשותפת ובאימוץ דגם זה של משמורת על ידי בתי הדין; השני ניתן על ידי בית הדין הגדול, והוא עוסק בשאלת פיצול תביעות להסדרי שהות ולמשמורת בערכאות שונות; והשלישי, שאף הוא ניתן בבית הדין הגדול (בהרכב אחר), עוסק בשאלת זכותה של אם להעתיק את מקום מגוריה לאחר הגירושין למקום מגורים מרוחק, העתקה שתגרום לשינוי המשמורת המשותפת והסדרי השהות שנקבעו בבית הדין האזורי.

תיק (אזורי חיפה) 884693/5, מיום י"ח בטבת התשע"ז (16.1.2017)

בפני דן יחיד: הרב יצחק אושינסקי

פרטי המקרה

"הצדדים גרושים מיום כ"ו בסיון תשע"ד (24.6.14). לצדדים שתי בנות בגילאי שש ותשע. בהסכם הגירושין לא סוכמה סוגיית משמורת הבנות. לבית הדין הוגש תסקיר הרווחה מיום י"ב בכסלו תשע"ז (12.12.16) הממליץ על הסדרי שהות ועל קביעת משמורת הבנות אצל האם. התקבלה תגובת האם המבקשת לאמץ את מסקנות התסקיר, ומנגד, התקבלה תגובת האב המבקש כי משמורת הבנות תהיה משותפת".

עיקרי הנימוקים

ההחלטה העיקרית בתיק זה היא ציטוט מהחלטה עקרונית קודמת של הרב אושינסקי בתיק אחר,¹ ובו הוא נדרש לשאלת אימוץ הדגם של משמורת משותפת בבתי הדין, ומסתמך בעיקר על עקרונות שפרסם ד"ר יואב מזא"ה במאמר² שהוצג בפני דיינים בהשתלמות מקצועית.

בהחלטה הקודמת נאמר כי "התפיסה הוותיקה גרסה כי ענין המשמורת הוא בעל משקל רב, ולכן התחבטה רבות בשאלת ההורה המשמורן. ברם, בהתאם לתפיסה המתחדשת, מעמד המשמורת הוא סמלי בעיקר". ד"ר מזא"ה צוטט כמי שטוען ש"קביעת המשמורת היא קביעה של סטטוס אשר אינה נושאת עמה תוכן רב. עיקר מעמד ההורים נובע מאפוטרופסותם, ולא משאלת המשמורת".

הרב אושינסקי מציג עמדה חולקת על דבריו, לפחות בנקודה אחת:

אף אם נצא מנקודת הנחה כי המשמורת היא בעיקר מושג "חלול", עדיין אין מכך כדי להסיק כי יש לבטל מושג זה ולדבר רק על החזקת והמצאות הילדים, אלא אדרבא, יש למנף סטטוס זה של "משמורת" לצרכים מעשיים חיוביים. יש לאתגר את ההורים (אלו השואפים לקבל משמורת) להוכיח את היכולות שלהם באשר לטיפולם בילדים ובאשר לנרמול הקשר הבסיסי עם הצד השני בענייני הילדים, כדי שיזכו לקבלת משמורת משותפת. תואר זה של "הורה משמורן" חשוב אף בצד הסמלי שלו. גם ההורים וגם הילדים (ובנידון דנן – הילד) צריכים להרגיש שוויון בקשר ההורי ובנטל ההורי, ללא קבלת מסר או תחושה שהורה זה שווה יותר או פחות.

הנימוקים ההלכתיים לעמדה זו לא הובאו בהחלטה הנוכחית אך הובאו בהחלטה הנזכרת לעיל, והם מתמקדים בעיקרון היסודי בפסיקת בית הדין ולפיו "הדין ההלכתי בדבר החזקת ילדים אינו נסוב סביב זכות האב או זכות האם, אלא סביב טובת הילדים". לביסוסו של עיקרון זה מציין הרב אושינסקי מקורות מספרות האחרונים (לדוגמה: שו"ת מהרשד"ם, אבן העזר, סימן קכג; שו"ת המבי"ט, חלק ב, סימן סב) ומפסיקות קודמות של בתי הדין הרבניים.

"בענין השאלה מהי אכן טובת הילד, אין כללים קבועים, ומתפקידו של בית הדין להכריע בשאלה זו על פי הנתונים העומדים לפנינו – בכל מקרה לגופו". הכלל שנקבע בתלמוד

1 תיק (אזורי חיפה) 995674/8 (23.11.2016).

2 יואב מזא"ה "משמורת ילדים: מושג מהותי או כותרת חלולה?" מחקרי משפט כח 207 (התשע"ג).

סקירת פסקי דין של בתי הדין הרבניים

ובספרות הפסיקה שהילדים עד גיל שש יהיו במשמורת האם, ולאחר מכן הבת אצל האם והבן אצל האב (ראה: כתובות קב ע"ב-קג ע"א; שולחן ערוך ורמ"א, אבן העזר, סימן פב, סעיף ז), הוא כלל "התקף רק בהעדר הכרעה אחרת על ידי בית הדין", ועל כן מסקנתו היא:

זהו אכן תפקידו של בית הדין לקבוע מה היא טובת הילד בענין משמורתו וחזקתו. בדרך כלל בית הדין מתייחס בהחלטתו אף על דוחות גופים מקצועיים הבוחנים את טובת הילד, אך נדגיש כי גופים אלו משמשים רק כלי-עזר לבית הדין בקבלת החלטותיו, ואינם "המילה האחרונה" בקביעת טובת הילד או באשר להסדרי השהות וקביעת המשמורת.

...עיקר העניין בהלכה הוא מקום הימצאותם של הילדים, המקום הפיזי, האם יש להעדיף שיימצאו אצל האב או אצל האם, והחילוק בין בנים ובנות, הכול בהתאם לטובת הילד ושיקול דעת של בית הדין. ברם, סוגיית ההגדרה של "משמורת" אינה בכלל זה, כל עוד וזו הגדרה רשמית המכילה בתוכה אפשרות לקבלת זכויות וכד' לטובת ההורה המשמורן, אך אינה מעניקה שום משמעות לטובתו של הילד עצמו מעבר למקום הימצאותו הפיזית.

לאור התפיסה ההלכתית שהוצגה לעיל ולאור התפיסה המחודשת במושג המשמורת, לפיה אין במבחן המציאות משמעות למושג זה, כמתואר לעיל מאת ד"ר יואב מאז"ה (תפיסה שכאמור, עדיין צריכה עיון ובחינה מדוקדקת), קל להבין כי יהיה ניתן להחילה אף ללא תנאי הסף המקובלים המצוינים לעיל, כגון קשר ענייני בין ההורים באשר לצרכי הילדים, שהרי ממילא אין כל משמעות מהותית להגדרה זו, ואדרבא, קביעת משמורת משותפת תאלץ את שני ההורים לקיום קשר בסיסי סביר בשאלת צרכי הילד, בידועם כי אילולא זה, הגדרתם כהורה משמורן מוטלת בספק. ההכרה של שני ההורים וכן של הבן שקיים שוויון סמלי בין ההורים, עשויה רק להיטיב עם משפחה זו.

כך שנסכם ונאמר כי בניגוד למקובל, לא הקשר הבסיסי הסביר בין ההורים בענייני הילדים הוא המוביל לקביעת המשמורת, אלא קביעת המשמורת תוכרע על פי טובת הילדים, וקביעה זו עשויה להוביל לקשר בסיסי זה.

החלטת בית הדין

"לאור האמור, בית הדין קובע כי משמורת בנות הצדדים תהיה משותפת לשני ההורים". עוד קובע בית הדין כי "להחלטה זו לא תהיה משמעות בשלב זה באשר לגובה המזונות",

וכי "החלטה זו באשר למשמורת הבנות היא זמנית למשך ששה חודשים", והיא עשויה להשתנות בעתיד לפי בקשת הצדדים ועמדתם העדכנית של ההורים.

ערעור (גדול) 1086472/1, מיום כ' בכסלו התשע"ז (20.12.2016)

בפני הדיינים: הרב אליעזר איגרא, הרב א' אהרן כץ, הרב שלמה שפירא

פרטי המקרה

פסק הדין עוסק ב"ערעורו של אב על החלטת בית הדין האזורי הקובע שבית הדין משולל סמכות לדון בתביעת האב למשמורת והסדרי השהות של הילדים". האב כרך את תביעת המשמורת והסדרי השהות בתביעת הגירושין שהגיש בשנת תש"ס. הצדדים התגרשו בשנת תשס"ז, וכמה חודשים לאחר גירושיהם "הוכרזו הבנות כקטינות נזקקות ובמסגרת זו הועברה משמורתם לאב. במשך שנים לא התקיימו הסדרי שהות מסודרים בין הבנות לאם". בשנת תשע"ד "הגישה האם תביעה לבית המשפט לקביעת הסדרי שהות בינה ובין הבנות", ו"החלטות בית המשפט הובילו ליצירת קשר מחודש בין האם לבנותיה, לשביעות רצון הגורמים המטפלים". במהלך שנת תשע"ה סירבו הבנות לקשר עם האב ועברו כפועל למשמורת האם. האם הגישה תביעה למשמורת בבית המשפט, והאב, שבאותה עת לא התנגד לסמכות בית המשפט, הגיש כעבור 12 יום בקשה לבית הדין האזורי "למתן צו לקביעת סמכותו הבלעדית של בית הדין לדון בעניין הקטינות".

בית הדין האזורי קבע "שאין סמכות לבית הדין לדון בענייני המשמורת וראיית הילדים", לאור הכללים שנקבעו בפסיקת בית המשפט העליון בשאלת הסמכות הנמשכת.

האב ערער על החלטה זו, ובין היתר טען שגם אם בעניין הסדרי השהות, שאף בהם היה על בית המשפט לדון לפני שאלת הסמכות, הוא לא התנגד במפורש לסמכות בית המשפט, הרי שבעניין המשמורת הוא התנגד מפורשות לסמכות בית המשפט, "ומשכך הסמכות לדון בענייני המשמורת נשארה לבית הדין מכח הסמכות הנמשכת".

עיקרי הנימוקים

תחילה דן בית הדין בכללי הסמכות הנמשכת שנקבעו בפסיקת בתי המשפט, וקבע:

אין בעובדה שבעבר הייתה סמכות לבית הדין לדון בהסדרי השהות בכדי להמשיך סמכותו גם כיום. טעם הדבר הוא, מפני שהדיונים שנערכו בבית המשפט ללא העלאת טענה לחוסר סמכות, מהווים הסכמה לסמכותו, ויוצרים

סקירת פסקי דין של בתי הדין הרבניים

ממילא הפקעת סמכות בית הדין, שהרי לא יעלה על הדעת ששתי ערכאות ידונו במקביל באותו נושא.

בית הדין מוסיף שגם על פי ההלכה, לאחר שבעלי דין טענו את טענותיהם בפני שלושה בוררים שבחרו הצדדים, אפילו בוררים שאינם כשרים לדון, אין הם רשאים לחזור בהם (רמ"א, חושן משפט, סימן יג, סעיף ב, על יסוד דברי הרמב"ן, בבא מציעא כ"ע"א, ד"ה ור' ירמיה), וכך הדין בבית דין של דיינים סמוכים, שלאחר שהתחיל הדיון בעל דין אינו רשאי לדרוש את העברת הדיון לבית הדין הגדול, וקל וחומר אם לאחר שבעל דין פנה לבית משפט אזרחי הוא פונה לבית דין רבני כיוון שפסיקתו של בית הדין האזרחי לא מצאה חן בעיניו (שו"ת מהרי"ק, שורש קפז; רמ"א, חושן משפט, סימן כו, סעיף א). ומוסיף בית הדין ש"הדרך היחידה להקניית סמכות לבית הדין עתה, היא באמצעות סעיף 9 לחוק [שיפוט בתי דין רבניים, התשי"ג-1953], דהיינו בהסכמת הצדדים, ומשכך, מכיוון שהאם מתנגדת לסמכות בית הדין, אין אפשרות לחדש את סמכות בית הדין".

כל זה אמור בעניין הסדרי השהות שהסמכות בהם נתונה לבית המשפט לענייני משפחה, אך "אין ספק שהסמכות בענייני המשמורת הייתה של בית הדין לפני הגירושין ומכללי הסמכות הנמשכת היא נשארת בסמכותו גם לאחר הגט". אלא ש"ענין זה קשה לאומרו, שהרי משמורת והסדרי השהות הינם שני פנים של המטבע וכרוכים זה בזה שהמשמורת ניתנת לאחד ההורים ומשכך חובה לקבוע הסדרי השהות להורה השני". ועל כן אומר בית הדין:

לכשעצמנו נראה לומר, שאף שיש אפשרות לפצל נושאים שונים בין בני זוג, למרות שאין זה רצוי, הדבר יכול להעשות דווקא בעניינים שונים זה מזה כגון משמורת ומזונות, אך מהיכי תיתי לפצל שתי תביעות קשורות אגודות וכרוכות זו בזו, שמתן הכרעה באחת מצריכה באופן מיידי הכרעה בתביעה השנייה הנגזרת מן הראשונה.

בשלב הבא הדיון מתמקד במהותן של תביעות משמורת והסדרי השהות. על פי סוגיית הגמרא (כתובות קב ע"ב, והראשונים שם) וספרות הפסיקה (משנה תורה, אישות, פרק כא, הלכה יז; שולחן ערוך, אבן העזר, סימן פב, סעיף ז), עולה שבדרך כלל משמורת הבת תהיה תמיד אצל אמה גם לאחר גיל שש, "אף בגרושה ואף כשהאב רוצה שהבת תהיה במשמורתו", והעיקרון הוא טובת הבת, וכדברי הר"י מיגאש (שו"ת, סימן עא), דהיינו, "הגורם הדומיננטי בקביעת המשמורת הוא טובת הילד, ולא זכות האב וחובתו לגדל את בתו ולפרנסה". וגם לגבי משמורת הבן, שבה נפסק שלאחר גיל שש המשמורת

אצל האב (שולחן ערוך, שם), הרי שאם טובתו היא שיהיה עם אמו, כך צריך לפסוק (שו"ת רדב"ז, חלק א, סימן תכח).

מאחר שהעיקרון המנחה בקביעת המשמורת הוא טובת הילד, הרי שחובת בית הדין לקבוע בכל מקרה ומקרה מהי טובת הילד לפי הנסיבות, ועליו להפעיל שיקול דעת רחב לשם כך (שו"ת הרשב"א, המיוחסות לרמב"ן, סימן לח; שו"ת הרדב"ז, חלק א, סימן קכג; רמ"א, אבן העזר, סימן פב, סעיף ז; שו"ת המבי"ט, חלק א, סימן קסה; שם, חלק ב, סימן סב; שו"ת דרכי נועם, סימן כו), וכך מסכם בית הדין את העיקרון הנזכר:

עניין זה של משמורת הילדים, אינו ענין של זכות ההורים או אחד מהם אלא כל כולו ענין של טובת הילדים ועל פי טובתם נקבעת המשמורת וברור שהכוונה בטובתם בין טובה גשמית ובין טובה רוחנית, וטובה זו היא המהווה המדד היחידי בקביעת המשמורת, ודע שסברא זו מקובלת על כל הפוסקים ולית מאן דפליג בהאי מילתא.

מכאן עובר בית הדין לשאלת הסדרי השהות וקובע שאף בהם העיקרון המנחה הוא טובת הילד (על פי: מגיד משנה, אישות, פרק כא, הלכה יז; שו"ת מהרשד"ם, אבן העזר, סימן קכג; שו"ת מהר"ם אלשיך, סימן לח), כפי שנקבע כבר בפסקי דין רבים:

קיום הסדרי השהות הינם בראש ובראשונה לצורך מילוי צרכיהם של הילדים, אף שאין ספק שזהו רצון טבעי של ההורה, וכל אב ואם נורמלים אינם יכולים לעמוד במצב של ניתוק הקשר מילדיהם, אבל עכ"פ הסדרי השהות אינם זכותם של ההורים אלא חובתם ונקבעת לפי טובת הילד.

המסקנה העולה מכך לשאלת פיצול התביעות היא:

המשמורת והסדרי השהות הינם מוכווני [ל]מטרת טובת הילדים, מבלי להתעלם ממאויי ההורים ולכן רק מבט רחב של בחינת הצרכים והיכולות של כל הורה לתת את המיטב לילדו הם שישליכו על קביעת עיקר המשמורת להורה אחד והסדרי השהות למשנהו, באופן שכל אחד מהם ייתן את המירב לילדו. ולכך לא ראוי שיהיה פיצול בנושא זה בין ערכאות שונות מפני שרק ערכאה אחת הבוחנת כל האמור לעיל במבט רחב תוכל לקבוע היחס הנאות בין הנושאים השונים.

בנסיבות הגשת הערעור על ידי האב מוסיף בית הדין ואומר שאף אם הוא היה קובע "שיש לחלק בין הנושאים, תביעתו של האב עתה היא בחוסר תום לב ומטרתה עקירת החלטת בית המשפט בנושא הסדרי השהות, החלטה שניתנה אחרי שבמעשיו ובשתיקתו

סקירת פסקי דין של בתי הדין הרבניים

העניק הסמכות לבית המשפט, ועל כן גם מטעם זה אין מקום לפיצול הסמכות בשתי התביעות.

פסק הדין

בית הדין דוחה את ערעורו של האב וקובע ש"בנידון דין אף אם היינו קובעים שהסמכות לדון בעניין המשמורת נתונה לבית הדין, לא היה ראוי שבית הדין ייתן החלטה הסותרת את מה שהכריע בית המשפט, שכאמור נתן החלטתו אחרי שהאב והאם קבעו סמכותו, ולפיכך משיש לבית המשפט סמכות ראשית לדון בדבר, בית הדין יימנע מלהוציא החלטה סותרת, לפיכך על האב להגיש בקשתו ועתירותיו לבית המשפט שלו קנויה הסמכות על מנת שיוכל לממש חובתו וזכותו לקשר עם בנותיו".

ערעור (גדול) 1073383/2, מיום כ"ב בסיון התשע"ו (28.6.2016)

בפני הדיינים: הרב דוד ברוך לאו, הרב דוד דב לבנון, הרב נחום שמואל גורטלר

פרטי המקרה

"מדובר בזוג שנישאו בשנת 2007, נולדו להם שני ילדים, אחד בן 5.5 ואחת בת 3.5. הזוג התגרשו השנה. שניהם גרים באזור המרכז. תסקיר שנערך ע"י מחלקת הרווחה... המליץ לתת בפועל משמורת משותפת להורים... האם הגישה בקשה לבית הדין שהמשמורת תהיה אצלה בלבד ושיתאפשר לה לעבור לאזור הצפון... בינתיים התקבל תסקיר משלים שממליץ שהאם לא תעבור לגור בצפון". בית הדין האזורי אימץ את המלצות התסקירים וקבע "שטובת הילדים להישאר במקום מגוריהם", ו"שבשלב זה האם לא תוכל לעבור להתגורר בצפון".

האם עותרת לביטול החלטתו של בית הדין האזורי ומבקשת לאשר לה להעתיק את מגוריה לאזור הצפון בקרבת הוריה, ובהתאם לכך לקבוע מחדש את המשמורת ואת הסדרי השהות.

עיקרי הנימוקים

לבית הדין ברור ש"לא ניתן לאסור עליה לעבור ולגור באשר תחפוץ, וזכותה לגור בכל מקום שתמצא, וטובת הילדים אינה יכולה למנוע ממנה לעבור דירה", מה גם שאם יהיו לה "חיים של צער יהיו לכך בודאי השלכות לא טובות על הילדים". כמו כן, העתקת

המגורים ליד הוריה נועדה להעניק לה תמיכה נפשית וסיוע בגידול הילדים, שכאישה עובדת היא זקוקה להם לאחר גירושיה.

בית הדין קובע ש"לפי ההלכה אי אפשר לחייב את האם לחיות חיי צער בגלל הילדים, ויתרה מזאת, לפי ההלכה באופן עקרוני האם יכולה להתנער מאחריות למזונות הילדים והטיפול בהם, ולפיכך קל וחומר שלא ניתן לאסור עליה לעבור דירה בשביל טובת ילדיה". את הקביעה הזאת מבסס בית הדין על דברי הרמב"ם (משנה תורה, אישות, פרק כא, הלכה יח) וה"מגיד משנה" (שם), לפיהם "האם אינה מחויבת כלל לטפל ולגדל את ילדיה", ועל העולה משו"ת מהרשד"ם (אבן העזר, סימן ככג), "שאין שום חיוב על האם לגור במקום זה או אחר למען טובת הילדים". יתר על כן, בית הדין מביא סיוע לכך מפסק דין של בית הדין האזורי באשקלון³ שבו נפסק כי "גם הסכם הגירושין שבו נאמר שהאם מתחייבת שלא לעזוב את מקומה, אינו יכול לחייב אותה באופן מוחלט".

לאחר קביעה ברורה זו, עובר בית הדין ל"שאלה היחידה שהיתה צריכה להיות נידונה", והיא: "היכן תהיה המשמורת במקרה שתעבור האם דירה". בעניין זה קובע בית הדין:

לפי ההלכה קטני קטנים עד גיל שש דינם להיות אצל האם, אא"כ יש שיקול ברור לומר אחרת... ולכן נראה שבשלב זה מתאים לומר שהאם תהיה המשמורת של הילדים, וכיון שהיא עוברת לצפון הם יעברו עמה שזה טובתם.

ואף שמדברי מהרשד"ם (שם) עולה "שאם האם רוצה לעבור דירה לעיר אחרת אין לה לקחת עמה את בתה", הרי שבשו"ת מהריב"ל (חלק א, סימן נח) חלק עליו. מלבד זאת, דבריו של המהרשד"ם אמורים בנסיבות של סכנת דרכים וקשיי נייודות, שאינם קיימים במקרה הנדון. תימוכין להבחנה זו מוצא בית הדין בדבריו של הרב אלישיב בערעור (גדול) תשי"ח/157 (23.8.1959), שכתב כי "מסתבר הדבר שבמרחק כזה אשר שעה או שעתיים מבדילים בין מקום האב למקום האם והבת, לא ישתנה הדין שקבעו חז"ל בת אצל אמה", ובדבריו של הרב פתחיה ברדוגו (שו"ת נופת צופים, אבן העזר, סימן צא), שכתב שמהרשד"ם ומהריב"ל אינם חולקים, שכן הם עסקו בנסיבות שונות. ובית הדין מסכם:

שני דברים למדנו מדברי הפוסקים הנ"ל: א. שאי אפשר למנוע מהאם להעתיק את מקום מגוריה למקום אחר, למרות שטובת הילדים היא שהיא תגור בקרבת מקום אל אביהם. ב. שאם האם גרה רחוק מהאב, וטובת הילדים להיות עם אמם, כגון בת שהיא עם אמה לעולם, ההלכה קובעת שהיא תהיה עם אמה.

3 תיק (אזורי אשקלון) 847317/6 (19.3.2014).

סקירת פסקי דין של בתי הדין הרבניים

עם זאת, בית הדין מוסיף ש"נושא המשמורת יכול להשתנות לאחר שהילדים יגדלו, ונושא זה פתוח תמיד לדיון ובדיקה מחודשת. אולם הכרעה סופית בענין המשמורת תינתן על ידי בית הדין האזורי ובכפוף להסדרי שהות עם האב".

פסק הדין

בית הדין הגדול קיבל את הערעור ופסק כי "האשה רשאית לעבור לגור באזור הקריות, אך רק לאחר קביעת המשמורת והסדרי השהות על ידי בית הדין האזורי בתל אביב". בית הדין אף הורה בצו לשירותי הרווחה להגיש תסקיר ו"להמליץ על משמורת לאחר מעבר האם לאזור הצפון וכן להמליץ על הסדרי שהות".

לאחר פסק הדין בערעור דן מחדש בית הדין האזורי⁴ בתיק זה, ולאחר קבלת תסקיר מעודכן קבע שהאם רשאית להעתיק את מגוריה לאזור הצפון, ושאם תבחר לעשות כן, הרי שלפי עקרון טובת הילד, המשמורת על הבת תהיה אצלה ומשמורת הבן תהיה אצל האב, בשנה הקרובה לעת עתה.

בית הדין האזורי הוסיף והביע את ציפיותיו מההורים:

אנו מצפים שהם יגלו אחריות הורית בוגרת ושקולה, לא יראו בראש רק את טובתם וצורכיהם, אלא ייתנו את מלוא המשקל לטובת הילדים, גם אם הדבר ידרוש מהם מידה רבה של ויתורים. כך מצופה משני ההורים לשקול – כל אחד לחוד, והלוואי יחד – אם הם ימצאו את הנתיב הנכון למגורים קרובים, כפי ההמלצה של שירותי הרווחה בחוות הדעת השנייה, שללא ספק היא הפתרון הראוי יותר בנסיבות של משפחה זו, תוך ראיית טובת הילדים מעל הכול.

4 תיק (אזורי תל אביב) 1022695/10,3 (18.8.2016). בית הדין סבר שההפרדה בין הילדים אינה פוגעת בטובתם, שהרי "ההלכה קובעת כי הבת אצל האם והבן לאחר גיל שש אצל אביו", והילדים ייפגשו זה עם זה פעמיים באמצע שבוע, בסופי השבוע ובחגים ובחופשות.